

ע.ע.

פרטיכל מס. כ"א

מישיבת ועדת החינוך

ביום ד', כ"ז תמוז תש"י (12.7.50)

נוכחו חברי הועדה:

אילנית פייגה
גורי ישראל
דינבורג בן-ציון
הכרמלי אליהו
פהן רחל
לוונשטיין מאיר דוד
נצר דבורה
פרטיץ שושנה - היו"ר
ציזלינג אהרן
סמילנסקי יזהר
רזיאל-נאור אסתר

מוזמנים:

מר בן-דור - מטעם אגף החינוך

חסרים:

אלמליח אברהם
מסף עמי
לוונשטיין מאיר דוד
פנקס דוד צבי

ס ד ר - ה י ו ם

- (א) תשובה על שאילתות;
(ב) שאילתות;
(ג) המשך הדיון ואופן ביצוע חוק חינוך חובה והתקנות לביצועו;
(ד) סמכויות הועדה בתכנית עבודתנו לעתיד.

היו"ר ש. פרסיץ: הסעיף הראשון בסדר-יומה של הועדה

הוא ת-ובות לשאילמות, אך כיון

שד"ר בן-יהודה אינו נמצא איתנו, נצטרך לדחות זאת לישיבה

הבאה.

ש א י ל ת ו ת

פ. מילנית: בקשר למוסד דיסקין, נודע לי כי שנים

מתוך שלשת החברים שנתסנו להנהלה, כבר

התפטרו, ביניהם גם הרב פרוש. כאשר שאלתי את הרב פירוש לפרש

הדבר, אמר לי כי אינו יכול לעבוד עם אנשים כאלה שאינם מאפשרים

לו לעבוד. יש לנו כאן ענין עם "נטורי-קרתא" ועם חוגים מהישוב

הישן. אני שואלת: מה חושבים לעשות בקשר למוסד הזה? קבלנו

הודעה מאת ד"ר בן יהודה, שלמעשה מוסד זה יעמוד תחת הפיקוח של

זרם אגודת ישראל. אם "אגודת ישראל" קבל תחת מרותו את המוסד

הזה, יש תקווה שיעשה משהו. אולם, אם "אגודת ישראל" אינו רוצה

לקבל תחת מרותו את המוסד הזה, נשאלת השאלה: מה חושבים לעשות?

לפני מספר ימים קראתי בעתון כי הילדים

העוורים מטחנות העולים הועברו בחלקם לבית חינוך עוורים

שבירושלים, אך עבור חלק מהם חטרים מקומות. בעתו נמסר לחברי

הועדה תזכיר קשה מאוד על המצב במוסד חינוך עוורים בירושלים,

ומסרתי אותו גם ל"ר בן-יהודה. היות ואני רואה כי מוספים

לשלוח ילדים למוסד זה, אני שואלת: האם למטרד החינוך יש פיקוח

על מוסד זה?

ידוע כי המצב במוסדות הפרטיים הסגורים

הוא חמור מאוד. לפני שבמימים זאת לציבוריות, היה רצוי

לדעת אם יש תכונה בתוך מטרד החינוך, לעשות משהו בענין זה.

היו"ר ש. פרטיץ:

בקשר למוסד דיסקין, הייתי רוצה

להזכיר לחברים כי ד"ר בן-יהודה

הודיע בדבריו כי המחלקה נתנה למוסד זה שהות של ששה שבועות כדי לבצע את החלטות הועדה. ביגתים הגיעה הועדה את רצונה לבקר במוסד. היה רצוי שעובדי המוסד לא ידעו מראש על ביקורנו ועל כן, השאירו נא בידי להודיע לכם על מועד הביקור. איני מציעה שניקח את היוזמה לידינו לשאול את "אגודת ישראל" בקשר לקבל המוסד דיסקין תחת פיקוחם, אולם נבקש מאת משרד החינוך לעשות את הכל כדי להודיע לנו כבר בישיבתנו הבאה על התפתחות העניינים במוסד, היינו, אם קבלו עליהם את פיקוח "אגודת ישראל".

א. ציזלינג:

בשעה שדנו בעניני תקציב החינוך ועסקנו

בענין המורים הערביים ושכרם, הופיעו

נימוקים נגד השוואת שכרם, גם בוועדת הכספים וגם מליאת הכנסת. אחת הנימוקים העיקריים היה, שאין הישובים הערביים משתמפים בהוצאות החינוך ושמשרד החינוך מכסה את תקציבם כמעט ב-100%. המדובר היה על שנת התקציב הבאה. והנה, בביקורי באחד הכפרים הערביים נוכחתי כי משרד החינוך, עוד מלפני שנה, הטיל על אותו כפר השתתפות בהוצאות שכר המורים בסכום של 55%. אני ראיית את הדוקומנט, אני יודע כי דבר זה קיים גם לגבי שאר הכפרים, וודאי גם לגבי הערים. הטילו על הישובים הערבים השתתפות של 55% בהוצאות שכר המורים, כמנוצע בישוב היהודי, כלומר, יותר מאשר לגבי הישוב היהודי במצב כלכלי שזה. אני יכול לשער לעצמי שאולי לא יגבו זאת, אבל העובדה הזאת לא נמסרה לנו בשעה שהיה ויכוח בענין זה. אני שואל: (א) מסוים מה לא נמסר לנו הדבר הזה בעת הויכוח; (ב) האם לאור זה אין לשנות את הגישה ואת החלטת הועדה שלנו בענין השוואת שכרם של המורים הערביים.

ע.ע.

א. רוזנאל-גורן:

בזמנו ימסר לוועדת החינוך לטפל

בעבריינים צעירים. רציתי לבקש מאת

משרד החינוך להמציא לנו את החומר הסטטיסטי בכל הנוגע לעבריינים צעירים, מטרים, המקומות בהם הם נמצאים, מה נעשה למניעת משעים של צעירים, אם קיימת עדיין המועצה הציבורית שהיתה קיימת, אם היא מתאספת ומתי התאספה לאחרונה.

ב. צ. דינבורג:

שאלתי פעם את מנהל אגף החינוך בענין

הסטיזרים, מדוע החליטו להוציא את

התלמידים מבתי המדרש למורים לאחר שנת הלימודים הראשונה,

הנכון הדבר שזוהי חובה?

שמעתי כי בשעה שהכריחו את כל הסטיזרים

לסגור את כתות ב', בבי"הם הריאלי בחיפה הרשו להמשיך את הלימודים

גם בכתה ב' של הסטיזר. האם זה נכון? אם כן, מדוע יש הפלייה

כזאת?

ד. נצר:

למעשה, כל התקציב לטיפול בעבריינים

צעירים נמצא במשרד הטעד, והועדה.

לשירותים ציבוריים גם התקשרה עם המחלקה המיוחדת במשרד הטעד

המטפלת בענין זה. קראתי בסמכויות הועדות כי ענין זה שייך

גם לוועדת החינוך, האם יש איזה שהוא תיאום בין שני המשרדים

האלה בקשר לענין זה?

היו"ר ש. פרסיץ:

חפצתי לדעת כמה מקומות רשומים במשרד

החינוך שיש לבצע בהם רישום ילדים,

ז.א., כמה מקומות מסודרים, כמה מקומות שיש לטדרם תכמה מקומות

סודר הרישום תוך התקופה של תמוז וסיון?

ועדת החינוך
12.7.50

מר בן-דור: איני יכול לענות על שום שאלה.
מנסה לענות רק על השאלה האחרונה,
בכמה מקומות היה צורך לערוך את הרישום בכת"ה מספר ובכמה
מקומות הרישום כבר נערך. כמספר הישובים שבהם יש ילדים
מגיל 5, כך מספר המקומות שבהם צריך היה לערוך רישום. איני
יודע בכמה מקומות נערך הרישום, כי אע"פ שהתקנות קובעות שיש
לשלוח בכל שבועיים דו"ח על הרישום, לא שלחו עדיין את תוצאות
הרישום פעם אחת, על אחת כמה וכמה לא בכל שבועיים. בסוף חופש
זה יערכו שני האגפים העובדים יחד אתי בעניני חוק לימוד חובה
טיור בישובים השונים. הם קבלו הוראות לטפל לעת עתה רק בישובי
העולים, אך בזמן החופש הם יערכו ביקורים בכל המקומות, בעיקר
במקומות הקטנים, כדי לדאוג אם הרישום נערך. ביקורת אחרת
זין לנו.

היו"ר ש. פרסיץ: האם העבודה מסודרת בצורה שכזאת שאי-

אפשר לדעת בכמה מקומות יש לערוך
רישום, הרי שאין כל אפשרות לדעת בכמה מקומות הרישום נערך
כחוק וכתקנות ובכמה מקומות לא נערך בכלל רישום. מה נושב
משרד החינוך לעשות בענין זה כדי שהענין הזה יסתדר בצורה
מתאימה.

מר בן-דור: אין אצלנו כל מנגנון היכול להבטיח

ביקור בכל המקומות במשך כל זמן
הרישום. כדי להבטיח שהרישום יערך כהלכה בכל המקומות בישראל,
יש צורך במנגנון פיקוח רחב וגדול מאוד. ההערכה שלבש היתה,
שברוך כלל הרישום יערך כהלכה, ואם תבאנה תלונות, נשתדל
לברר אותם. שלחנו חוזרים ל-350 ישובים, נערך, ובקשנו מהם
להודיע לנו מראש את שמות הרשמים הראשיים ואת ימי הרישום
במקום, אך קבלנו תשובות בודדות מאוד. כתבנו לכל המקומות
ובקשנו את הדו"חים על מצב הרישום, אך קבלנו תשובות מישובים
בודדים מאוד. שלחנו תזכורת לכל הישובים, ואנו מקבלים שוב

ועדת החינוך
12.7.50

תשובות משובות בודדים מאוד. אין לנו כל אפשרות לשלוח לכל ישוב וישוב במשך זמן קצר אנשים אשר יפקחו על הרישום. בשעה שאנו מקבלים ידיעות ממקום מסוים כי הרישום אינו נערך בסדר, אנו משתדלים לשלוח לשם אנשים ממשרדנו, אני יכול רק להבטיח כי באותם המקומות שהרישום בהם נערך על-ידי פקיד אגף החינוך המשמש רשות מקומית, או במקום שהרישום נערך בעזרתו, הם מודיעים למפקחים הראשיים על תאריכי הרישום.

היו"ר ש. פרסיץ: אני חושבת שענין זה מדאיג מאוד.

בקשר לזה אני רוצה לשאול: האם

לאור המציאות הקיימת יש לאגף החינוך הצעות מסוימות כדי לתקן את המעוות, האם ישלחו אנשים כדי לדעת בדיוק בכמה מ-350 המקומות נערך הרישום, ואם הרישום נערך שלא כהלכה, האם יש בדעת אגף החינוך לתקן את הדברים האלה?

מר בן-דור: על כך איני יכול לענות.

המסך הדיון באופן ביצוע חוק חינוך חובה והתקנות לביצועו.

היו"ר ש. פרסיץ: בישיבה האחרונה החלטנו כי

בתחילת הישיבה הזאת נדון באותו

חומר אשר נמסר וימסר גם בישיבה זו בקשר עם חקירת אותם המקרים שהבאתי גם בפני מליאת הכנסת. אני חפצה לשמוע מהחברים אם יש להם הצעה בנידון זה, כי כפי שאתם זוכרים, התחייבתי להביא עדויות מסוימות עם חתימות של אנשים. אני חפצה שנקבע באיזה דרך נעבוד, מי יהיה הפורום אשר בפניו נצטרך להביא את כל הדברים האלה, ואיך נבצע את המסל עלינו מטעם הכנסת.

ועדת החינוך
12.7.50

ע.ע.

י. גורי: היתה גם התחייבות מצד הגב' פרסיץ להמציא לנו את החומר בכתב עם כל הפרטים, נקיבת השמות המקומות והתאריכים. הובטח להמציא לנו את החומר עוד לפני שנחדש את הדיון, ואני, על כל פנים, לא קבלתי כל חומר בנידון זה אני שואל: על יסוד מה נדון?

היו"ר ש. פרסיץ: מר גורי, אני מצטערת שזכרונוך מטעה אותך. בישיבה האחרונה של הועדה היו הצעות שונות; אתה הצעת שהחומר עם שמות האנשים ימסר בכתב, אולם אני אמרתי שלא אעשה זאת. לבסוף התקבלה ההצעה לסגור את הישיבה ולחדש את הדיון בישיבה הבאה, וזה רשום גם בפרטיכל.

י. גורי: אני נכנע לפרטיכל, אולם אז אנו עומדים שוב כאותה נקודה שסיימנו. זה לא הפעם הראשונה שמעל במת הכנסת או מעל במת ועדת החינוך מטפלים האשמות מסוג זה ועל פי רוב כמעט בכל המקרים, האשמות האלה מכוונות נגד זרם מסוים שאני קרוב אליו יותר מאשר לזרמים אחרים. מסתבר שמתוך כך אני חייב יותר מאשר חברים אחרים - גם חברים אחרים חייבים לעשות זאת באופן אובייקטיבי - לחקור את העניין. אולם, אין לי כל אפשרות לעסוק בחומר אשר מוגש באופן אנונימי. אם הגב' פרסיץ אומרת כי תמסור את החומר עם הפרטים לוועדה מצומצמת, אן לוועדה זו מה לעשות יותר מעניין זה.

היו"ר ש. פרסיץ: על יסוד החומר שהבאתי בישיבה האחרונה, אנו צריכים לקבוע את הפרוצידורה בה נעבוד כדי למלא את המטל עלינו מטעם הכנסת. השאלה אשר עומדת בפנינו היא: מהי הדרך היעילה ביותר

לבידור החומר, אם בפורום זה או בוועדה מצומצמת. לאחר שהבאתי את העובדות כפי שהן, ללא שמות, נשאלת השאלה: האם להמשיך את הידור החומר זה בוועדה זו, או לבחור בפורום יותר מצומצם אשר בו יהיו מיוצגים כל אותם הנציגים של כל הזרמים, ואז העבודה תעשה באופן יעיל ביותר.

י. גורי: איני יודע אפילו אם העניין שהובא

ראוי לכך שתבחר ועדת מסנה. לא נבחרתי לכנסח על מנת לבזבז את זמני. אמנם לא אסרב לעבוד בוועדת מסנה בגלל חוסר זמני, אבל אסרב בגלל זה שאיני יודע אם העניין ראוי לכך שתבחר ועדת מסנה. צריך פעם אחת ולתמיד לקבוע כי בשעה שמביאים חומר, צריך לנקוב גם את השמות. מכל האסמות שהובאו על-ידי הגב' פטריץ, יכולתי לבדוק רק עובדה אחת, ועל יסוד עובדה זו יכולתי לשפוט מה היא מידת האמת בשאר החומר. איני אוסר כי כל העובדות שהביאה הגב' פטריץ אינן נכונות, ייתכן שהן נכונות, אבל יש לנקוב גם שמות. אני מציע לזעזע לא לבחור בוועדת מסנה, כל עוד לא נמסר החומר המלא לוועדה זו, כדי שתוכל לעיין בו ולשפוט אם העניין ראוי לכך שתבחר ועדת מסנה. יש להפסיק פעם אחת ולתמיד את המנהג להביא האסמות מבלי לפרט את העובדות. האנשים המאשימים, יש צורך שיהיה להם גם אומץ הלב לגלות את שמותיהם.

ד. כהן: עובדה היא שאין אומץ לב, ואת

הסיבה לכך יש לחקור. בשעה שאני מדברת עם עולים חדשים, והם מתלוננים לפני על לחץ בענייני בחירת הזרם לחינוך ילדיהם, אני מבקשת מהם למסור את שמות האנשים הלוחצים עליהם, אולם אז אני מקבלת תשובות

מסוג זה: אנחנו עולים חדשים ופרנסתנו אינהו בטוחה, איך את יכולה לדרוש מאתנו דבר כזה בשעה שאנו פוחדים שזה יהיה בעוברינו. דברים כאלה מדאיגים אותי יותר מאשר אם יהיה 5000 ילדים יותר בזרם זה או אחר. הפחד הזה יוצר טשטש טוטליטרי; הפחד הזה אוכל את בני האדם, את סקור הפחד מחובתנו לחקור.

מ.ד. לוונשטיין: אין מה להוסיף לדברי הגב' כהן

בקשר לפחד העולים החדשים.

הייתי רוצה לגשת לענין מהצד השני לשאול את מר גורי היכן אומץ הלב שלכם לברר את כל התלונות הללו. עוד לפני חדשים הבאתי את ענין "עמקא" גם בפני הועדה וגם בפני מליאת הכנסת. קבלתי תשובה שהענין יסודר, אולם לי נוגע שהענין עדיין לא סודר. מסרתי אז את כל השמות, ובמקרה זה היה פחד לא מצדי כי אם מצד הספלגה שמר גורי מייצג אותה בוועדה. ב-14 לחודש יוני הבאתי לפני הועדה חומר עובדתי ומסרתי אותו גם לידי הדר' בן-יהודה ועד היום הענין לא סודר. איני רוצה להוסיף פרטים על כל פרשת בט-ציונה. אני יוכל למסור לכם פרטים גם בקשר למה שקרה בנהרדיה, עם שמות ותאריכים

אני מבקש לקבוע ועדה, כפי

שהכנסת החליטה, אשר תברר את כל המקרים שהובאו, ולאחר שתקבלנה המסקנות, אני מבקש שמחלקת החינוך תבצע אותן כפי שהן תקבלנה, אם לערוך הרשמה חדשה, או לתקן את המעוות שנעשה.

פ. אילנית: הכנסת החליטה שועדת החינוך

והתרבות תברר את התלונות שהובאו

בקשר לרישום הילדים, ואנו חוזרים שוב לאותה נקודה שעמדנו

בה: אם לבחור בוועדת משנה, או לטמוע קודם את התלונות, ואחר-כך להחליט אם לבחור בוועדת משנה או שועדה זו תדון בנידון. הייתה תביעה מצד חבריה אשר אמרו שאינם רוצים לגשת לבירור הענייני אשר הופיעו באופן אנונימי. אם הכנסת הטילה על הועדה הזאת לברר את העניין, פירוש הדבר שהיה לה איטון שועדה זו לא תשתמש לרעה בשמות האנשים אשר יסרו לה, על מנת להרע להם. בכדי לא לבזוז את זמננו ולגשת לעצם העניין, אני מציעה שהחומר העובדתי יהיה מונח על שלחן הועדה, ורק אחרי-כך להחליט על אופן הבירור.

בנו"ר ט. פרסיץ: כל העובדות/שהבאתי לפני הכנסת ובפני הועדה סאומות בחתימות של אנשים אשר מוכנים להופיע, אם ידרשו לכך, לבירור בפני הפורום אשר אגם תקבעו. לא קבעתי גבולות ולא אמרתי: לא לפני הפורום הזה, אלא דוקא בפני פורום קטן. אמרתי שאתם תחליטו אם הפורום הזה או פורום אחר יברר את העובדות האלה, ואיך שתחליטו אקבל עלי את הדין. איננו יכולים להתחמק מדבר אחד - לברר את העובדות.

א. הכרמלי: אני ממנגד להפסקת הויכוח בעניין זה. נשמע פה עניין זהו הרבה יותר חשוב בחינוך, רישום, דרמים וכו'. דובר על מסטר אימים בישראל, ואת זאת אני רוצה לדעת. איני מציע לבחור בוועדות, אני רוצה בטו אזני לטמוע בדיוק את האשמות ואני מבקש שדבר זה ייעשה לפני הועדה בשלימותה, תחילה במתב ואחר-כך בעל-פה.

י. גורי: הכנסת הטילה עלינו לברר את אופן ביצוע חוק חינוך חובה והתקנות לביצועו. הועדה טוענת שאינה רוצה לדון בעניין זה, אלא

אם יובאו בפניה העובדות בצירוף השמות. אם יושבת ראש הועדה
אינה מוכנה לעשות זאת, היא יוכלה להביא את הדבר לבירור
במליאת הכנסת.

הי"ר פ. פרטיץ: אם תחליטו שועדה זו מטפלת בענין
זה, אני מוכנה להביא את השמות.

י. גורי: דובר כאן על מסטר דמים. הגב' כהן
אינה שייכת לאותם האנשים המפייצים

דיבות, אבל לצערי היא איננה מחוסנת בפני הרעל הזה
שמדביקים בו אנשים הנגררים אחרי דיבות. הדיבה הזה
סקיים בארץ מסטר אימים ופחד, זוהי דיבת שקר, והדוגמא
הטובה ביותר היא ענין נס-ציונה אשר הוזכר על-ידי מר
לוונשטיין. ברגע שנמסר לי ענין נס-ציונה, למחרת היום
התפרסם גילוי דעת של הועד הפועל של ההסתדרות בענין
נס-ציונה, ודוקא דבר זה מראה על אומץ לב. תוך מאבק
הריאום נתפרסם גילוי דעת של הועד הפועל של ההסתדרות
המגנה את חבר מועצת פסעלי נס ציונה על אשר הסתמס
בלחץ בקטר לריסום ילדים. גילוי הדעת מוסיף כי לכל
סקרה כזה יתבע האשם לדין. יותר מזה, היום נקראו באופן
מיוחד על מזכירי מועצות המפועלים ומזכירי בתי-החינוך
כדי לומר להם שאסור להזקק לאמצעי לחץ בעניני הריסום.
אם נמצא שנסה אחד בהסתדרות העובדים אשר עשה מעשה רע,
אין להטיל זאת על כל הסתדרות העובדים. אנשים הגונים
אינם צריכים לחזור על הדיבה הזאת.

מ.ד. לוונשטיין: אילו היה אומץ לב מצדכם, הייתם
לריכים לבטל את ההרשמה בנס-ציונה

ולערוך הרשמה חדשה.

ד. נצר:

אני מודה כי שתקמי גם בטעה

טנטאלו סאילתות. היו לי

סאילתות בענין רישום, אבל חשבתי שאולי נספור הפעם
על צורה חינוכית ותרבותית של ישיבתנו ולא נכניס את כל
ענין הרחוב גם לישיבות הועדה. אני יכנלה להבין את
אותם האנשים אשר טוענים בטט בית-ספר כללי אחיד -
הם יכולים להביא עובדות שכל ענין הרישום מביא לידי
התרגטויות, לידי התלקחות היצרים של האנשים. כל אחד
מאתנו מאמין בכל לבו כי אומה הדרך שהוא מגן עליה
היא הדרך הנכונה - אולם במדה שתהיה איזו שהיא החלטה על
בית-ספר אחיד, הרי קודם כל דבר זה יפגע בבית-הספר
של אגודת ישראל. איני חושבת שטר לווונסטיין מאמין
בזה כי בטעה שיהיה בית-ספר אחיד, הוא יהיה בית-ספר
של אגודת ישראל. במקום לדון על ענינים חשובים לעצם
החינוך, אנו מוכיחים אחד-לשני על עובדה זו או אחרת
אשר לא נבדקה, ובמקום לבלות טעות על עבודה חשובה
ופרודוקטיבית, אנו מבליים את הזמן בדברים שאין להם
כל תועלת. אני מוכרחה לציין כי מי שמכבד את עצמו,
אפן לו כל רצון לבוא לישיבה זו. אם להביא עובדות,
טר לווונסטיין, אוכל להביא עובדות מסכונת התקוה,
אשר שם הקימו בית-ספר טזרם העובדים בתנאים קשים
מאוד, נערכת שם כעת הרשמה, והנה מופיע פתאם בא-כח
זרם אגודת ישראל עדי לשטור על כשרות ההרשמה.

י. גורי:

טופס ההרשמה שהוציאה עיריית

תל-אביב היא תרמית.

ט.ד. לווונסטיין:

אם לבדוק את העובדות, אני

מציע שדבר זה ייעשה בוועדת מטנה.

א. רזיאל-נאור:

ראשית, ברור שהכנסת מטרה לועדה
לחקור את העובדות בקשר עם האשמות

שנשמעו, אבל היא לא מטרה לועדה לערוך בירור מוקדם.
הכנסת קבעה שועדת החינוך תברר את הדבר. לפי הדיונים
שהתקיימו אתמול בוועדת ההכנסת, קבלתי רושם כי ישנו חלק
בוועדת החינוך אשר אינו מוכן לסבול שום הערות, שום
הרדאות וכל התערבות, כי אם לפעול לפס הבנתו הוא. האם
קיים חוק האומר כי פוכרחים לפעול דוקא כפי שמבינים
מספר מסוים של חברי ועדת החינוך, ואין כל צורך בנסילת
רשות או הוראה מאחריים? מוזרים מאוד דבריו של מר גורי,
שגב' פרסיץ תבקש מטליאת הכנסת הוראות מדויקות כיצד
לנהוג. אני מסתוממת על עצם ההצעה הסאת, שעל כל דבר
יבואו בפני הכנסת לסאול כיצד לנהוג. אני חוטבת כי
עצם הבאת העובדות וציון העובדה כי ישנם גם שמות ליד
כל אטמה מספיקה בהחלט, וצריך לבחוק בוועדת מטנה אשר
תברר את כל התלונות ותוציא את במסקנות. אני מציעה
לבחור מיד ועדת מטנה אשר תגס למלאכה.

ד. כהן:

איננו דנום כרגע על שרמים;

מתפקידנו לברר את המצב במוסד

זה או אחר. הזרמים קיימים, אבל האוירה סביבם צריכה
להיות נקיה וטהורה.

ביחס לדברי מר גורי, איני מאמינה

שיש מסטר אימים בישראל; אולם קיים פחד, ולדעתי פחד
בלתי מבוטט.

א. ציזלינג:

אציע הצעה לסדר, ואח"כ אומר

דברים שהם לפי סדר הדיון של היסנה

הזאת.

אני מציע שכל האסמות תונחנה על

שלחן הועדה. מבקש את משרד החינוך לתת לנו תשובה במשך ימים אחדים, לבירור כל המקרים האלה, שהוא אחראי עליהם בפנינו, ואחרי כן נשוב ונדרון על המצב. אני ארצה להופיע במקרה זה כתובע נגד משרד החינוך אשר הכרה לחטא, ואני מבקש לקיים את הבירור בנוכחות שר החינוך. הכנסת מסרה לנו לברר, ולעינו לברר את דיננו עם שר החינוך.

אני רוצה לאמר כי גם בפני עומדת

השאלה אם להוסיף להיות בתנאים אלה חבר בוועדת החינוך. אני מאשים את יו"ר הועדה שלנו על כך, שכיוון פעולת הועדה על ידה מביאים את הועדה לחוסר אסטרות למלא את תפקידה ואת אחריותה. אין זה קטור בחילוקי דעות שיטנם ביננו. אני חבר גם בוועדות אחרות; שכל הועדות יושבים חברים מספגתי יחד עם נציגי אותם המפלגות, חילוקי הדעות שם הם לפעמים יותר חמורים מאשר בוועדה זו, אולם לא שמעתי מחברי תרעומת על עבודת הועדות. אני חבר בוועדת הכנסת, ואני יודע כי שם אנו גומרים את הדיון בעניינים השונים ומגיעים לידי הצבעה. עבודתנו כאן אינה מסודרת; איננו גומרים דבר; כאשר הועדה מביעה את רצונה, רצונה אינו מבוצע. אין לי כל ענין אישי נגד הגב' פרסיץ. אני מחכן להיות בידידות עם כל אדם, אבל פה אנו אחראים לדבר ציבורי, ואני מוכחח לאמר את הדבר הנכון בכל הזמרתו.

את חברי שאומר כעת, אני מבקש למסור

לשר החינוך. אני מביע את מלוא עומק ביקורתתי, עד כדי הבעת אי-אמון על הנהלת ענייני החינוך וסידרי הרישום. בפנינו אחראי שר החינוך, והוא חייב ליתן את הדין, מדוע הוא מביא לידי דמורליזציה בענין זה שטמו חינוך. והנה, בענייני החינוך מרובה אבק מפלגתי, לא שהור, מדברים על עבריינות, על שחיתות ציבורית, ללא כל גבול. אני רוצה שיהיה ברור, כי כאשר מוציאים דיבה על מי שהוא בקטר

לעניני החינוך, הרי זו דיבה על משרד החינוך, כי הוא אחראי לענינים אלה, אם הוא מתיר עבירה. הוא יהיה זכאי רק אם ישתמש בסמכותו לטניעתה. איני חייב להיות בנס-ציונה כדי לפקח שם על סדרי הריסום - אני מעונין שיטפטו את האיש האחראי למעשים רעים אם נעשו שם - אבל משרד החינוך חייב להיות אחראי לנעשה שם, אך משרד החינוך מסאיר את שדה פעולתו מפקר.

בראשית השנה היה סכסוך בראשון-לציון. ספלו בענין זה שר החינוך, שופט סמונה על ידו, ועדת החינוך, מועצת החינוך, בכנסת בכבודה ובעצמה, ועדה מסלית, וראש הממשלה בכבודו ובעצמו בראשה, ועד היום איני יודע מה נגמר בענין ראשון-לציון. יכול להיות שאני מוטעה על ידי מוציאי דיבה בענין ראשון-לציון, אם כן, יבדקו זאת, כמה זמן צריך לעבור עד היות בירור? האם נחוצה שנה שלימה לשם חקירת מעשה בבי"ס אחד?

והנה לפנינו ענין גדול: פרשה של העברה, פרשה של ריסום. מחזיקים אותנו חצי שנה בלי מועצת החינוך, ובו בזמן טוענים כי אין להתקין תקנות בלעדית. מי האחראי לכך? לאחר שמתקבלות במועצה החלטות, מתעכב פרסומן חדשים רצופים.

עירייה שליטה מפירה הוראות משרד החינוך.

אחת מהשתיים: או שמקרה החינוך נותן הוראות שאין לו סמכות לתיתם, ועלי ליתן את הדין, או שעיריית תל-אביב מפירה הוראות חוקיות של משרד החינוך, ואשי יש להסיק את המסקנות מכך. סר גורי אמר כי עיריית תל-אביב אשמה בתרמית. אם דבר זה אינו נכון, אני רוצה שעיריית תל-אביב תתבע את כורי למשפט; אם היא אינה עושה זאת - הרי היא אשמה בתרמית, ומשרד החינוך - בחיפוי על תרמית, יש לנו שר חינוך, אולם איננו רואים אותו ואיננו שומעים אותו, לא במועצת החינוך ולא בוועדת החינוך, ומה שחטור ביותר - במעשי החינוך. אנו

טקבלים החלטות ואיננו יודעים אם הן מאושרות. במקום לעסוק בעניני חינוך, אנו באים לוועדה כדי להסתכסך. אם ברצוננו להסתכסך, נבחר ועדה מיוחדת להסתכסכות. אני מבקש למסור את הדברים האלה

לטר החינוך - ידיעות וחברות אינם יכולים לכסות על אחריות ציבורית - ואני בטוח כי מאחורי הערכתי עומדים רוב חברי הועדה. תתן המטלה את הדין על האנדרלפוסיה המטאיסה את הענין הקדוש ביותר על הרגשת הציבור. את ענין זכות ההורים לחינוך ילדיהם כרצונם הופכים לגיהנום. אני מבקש שטר החינוך ידע זאת, יכי כזאת היא הפציאות. אני מבקש כי המעיד הראשון אשר יופיע בפנינו בבירור האטמות יהיה שר החינוך, ואני מבקש למסור לו לפני כן את כל האטמות שהובאו לוועדה. אני מבקש ממנו להעיד בפנינו מה יש לו לאמר לנו בענין זה, ואחר כך נקבע אם יש צורך בוועדת חקירה, או במסקנות יותר חטורות מאשר בחירת ועדות חקירה.

א. רזיאל-גנור: (א) הכנסת הטילה על ועדת החינוך לברר פרטה

מסויימת של האטמות שהוסמכו בתאריך מסויים. אינני יודעת אם הכנסת הטילה על ועדת החינוך לברר גם דברים אחרים החורגים מהנושא הנידון.

(ב) הכנסת הטילה זאת בפירוט על ועדת החינוך ולא על משרד החינוך. היתה הצעה להטיל זאת על משרד החינוך, אולם הצעה זו נפלה והחלט להטיל זאת על ועדת החינוך.

היו"ר ש. פרסיץ: אני תפצה להודות למר ציזלינג על מידת

האמת שהיתה בדבריו כלפי היו"ר וכלפי

הנהלת הישיבה. אני תטיט דעים אתכם שאנו מבזבזים זמן יקר מאוד, ואם מי שהוא טובל סכך מאוד מאוד, הרי אני, בודאי, לא מן האחרונים.

ע.ע.

גם אתם חפצים לחשוב שאנני האספה בכל זה, אני מוכרחה להגיד
 כי אותם החבריה אשר המסלגתיות לא סנוורה את עיניהם עד כדי
 כך שהם יכולים לענות את הדין בצורה זו כפי שעשה זאת ה...
 מר ציזלינג, לא יאמרו זאת. בוועדת חוץ ובטחון היו"ר הוא
 נציג מפלגה שיש לה רוב בבית; כל מה שהוא מביא וכל מה שהוא
 עושה, נעשה על דעת הממשלה. אולם, אני יושבת כאן כנציגה אחת
 בתוך רוב עויין שיש לו מזמנות. היתה החלטה בין חברי הועדה
 ציזלינג וגורי לא לתת להגיע לבירור העניינים בישיבה זו.
 ארון גורי דיבר דברים טבעיים לא היה צריך לאמר אותם, אך לו
 הייתי מנסה לא לתת למר גורי את רשות הדיבור, היה מר גורי
 תובע בכל האמצעים את זכותו, או את חוסר זכותו. אותו דבר
 ביחס למר ציזלינג. לא שתוך רצון לנהל את הישיבה באי-סדר,
 אלא שתוך לחץ של רוב על אחד אנני מוכרחה לפעמים לעשות דברים
 שהם נגד רצוני ונגד יעילות העבודה, והאספה היא לא בי, כי אם
 עליכם. אתם יודעים כמובן שאין תקנות המאפשרות ליו"ר הועדה
 להפסיק את חבר הועדה בטענה שהוא מדבר שלא לענין. ישנה אפשרות
 לדבר לסדר וישנה אפשרות לדבר לגופו של הענין. בטענה שהמבקש
 לדבר לסדר מדבר לגוף הענין, אין לי כל אפשרות להפסיקו, כי
 ברגע שאניא זאת להכרעת הועדה, חבריו יצביעו נגדי.

הושמעה כאן טענה שהייתי צריכה להיות

אחראית בעדה אילו היתה נכונה. מר ציזלינג אמר כי החלטות
 הועדה אינן מבוצעות. באיזו רשות אמר זאת? מדוע אין התנגדות
 מצד חברי הועדה ומדוע מר ציזלינג לא יאמת זאת בעובדות?

בקשר לענין הרישום ויתר האסמות

גם
 שמר ציזלינג הביא, /אני חושבת כי משרד החינוך אשם בהרבה.
 אין לי דרך אחרת מאשר להצטרף לדעת אלה שהציעו לבחור בוועדת
 מטנה אשר תחקור את כל התלונות שיטנן בקשר לביצוע חוק חינוך
 חובה.

י. גורי:

אבקש לבדוק בפרטי-כלים של ישיבות
הועדה כמה קינוחליקטים היו לגבי
פרטיץ אתי בענין רשות הדיבור, אני חושב כי לא יוחזו חפצים-
פעמיים. הואשמתני כאיש מוזימות, ושהיתה החלטה ביני לבין
מר ציזלינג, לא לתת להגיע לבירור העניינים בישיבה זו.
דבר זה אינו נכון.

לדעתי, כל בזבוז הזמן בוועדת החינוך

אינו מחוסר תקנון, שורשו בגורם אחר לגמרי. אני שותף לביקורתו
של הח' ציזלינג על בזבוז הזמן של הועדה. אני שותף - באופן
אישי - גם לביקורתו כלפי אגף החינוך בכל העניינים שדיבר עליהם.
אין כל שחר לסענה שהכנסת סטרה את בירור העובדות לוועדה, ולכן,
היא צריכה לברר זאת בעצמה ואינה רשאית להסתייע במסדר החינוך.
הועדה רשאית לחקור את הוברים בעצמה, אך היא יכולה לבזר לה
כל דרכי חקירה הנראים לה. אם היא תרצה להסתייע במסדר החינוך,
אין לאסר כי מסור לעשות זאת. היא יכולה להסתייע בלי כל פקפוק
בעזרתו של אגף החינוך, ולדעתי, היא חייבת לעשות זאת. לכן,
לאחר שהחומר יונח על השולחן, עם על הפרטים והסמות, נחליט אם
לבחור בוועדת משנה, לערוך את החקירה בעצמנו, או לתעכיר זאת
קודם לחקירה באגף החינוך עצמו.

היו"ר ש. פרטיץ:

אם תחליטו כי ועדה זו היא הועדה
המבררת, אוכל למסור זאת.

מ. ד. לוונשטיין:

איני מבין לגמרי למה מתכוון מר גורי.
עלינו לקבוע, ראשית כל, מי הוא הגוף אשר
יעסוק בבירור התלונות, ורק אז תדע היו"ר למי למסור את החומר.

א. הכרמלי:

איני יכול ברגע זה להביע את דעתי
על שני דברים חשובים ובעלי ערך:
אופן הנהלת ישיבת הועדה ע"י היו"ר ואחריות אגף החינוך על

ועדת החינוך
12.7.50

עבודת הרישום. מעיפים אלה לא הופיעו בסדר היום של הסיבה,
ואיני יכול להביע עליהם את דעתי דרך אגב בסוף הישיבה.
אם השמלה תועמד באופן מסודר, רק אז אוכל להביע את דעתי.

בפנינו אחדאי מסדר החינוך על הרישום,
ולכן, חומר זה צריך להיות נמסר גם למסדר החינוך. אני מציע
למסור את כל החומר לאגף החינוך בבקשה למסור לנו את דעתו
על כך. אני מתנגד לבחירת ועדת משנה, כי אני רוצה לשמוע בעצמי
את הדברים.

היו"ר ש. פרסיץ: אני חפצה להודיע כי חלק מהחומר נמסר
גם בפליאת הכנסת, ואפשר לראות זאת
ב"דברי הכנסת". חוץ מזה, החומר נמסר גם לוועדה. דבר אחר היה
חסר: שמות האנשים אשר מסרו את החומר. אם יחליט כי ועדה זו
היא החוקרת את הדברים הללו, אמסור לה גם את השמות.

י. גורי: אני מבקש שכל החומר ימסר לידי כל חברי
הוועדה. לאחר שאעיין בחומר, רק אז אוכל
לקבוע עמדה, אם הוועדה עצמה תספיק בו, או ועדת משנה.

היו"ר ש. פרסיץ: החומר ישנו וכל החברים יכולים לעיין
בו.

י. גורי: אני רוצה לקבל את החומר עם השמות.

היו"ר ש. פרסיץ: אני חושבת כי החומר ישנו. מר גורי
חפץ שניקח את כל החומר עם כל התעודות
ונשלח לכל חברי הוועדה, ורק אז יוכל להחליט אם צריך לקבוע
ועדת משנה, או לא. אם איננו חפצים לדחות את העניינים עד שלא
יהיה כל ערך לבירור הדברים, אנו יכולים להסתפק בחומר שיסנו
ולקבוע מהי המינסטנציה אליה אפשר להביא את הדברים.

ע.ע.

ועדת החינוך
12.7.50

א. ציזלינג: (א) אני מבקש מחברי הועדה יקבלו את כל החומר שיש למסור להם לבדיקה. חומר, פירוט, מקום, עם וענין.

(ב) אני מבקש שנחליט היום להעביר את החומר הזה גם לידיעתו של שר החינוך;

(ג) אני מבקש כי לישיבה הקרובה של ועדת החינוך נזמין את שר החינוך, והוא יהיה האיש הראשון שנשאל בקשר לעניינים אלה.

(ד) רק לאחר כל זאת נקבע את דרך המשך בירור העניינים.

א. רוזאל-נאור: הצעתי היא: הועדה תחליט עכשיו אם היא בוחרת בוועדת טשנה, או שהיא כולה תסב כועדה אשר מבררת את החומר הזה.

י. גורי: אני מקבל את הצעת שר ציזלינג בתיקון אחד: נבקש להזמין את שר החינוך, או בא-כוחו.

ר. כהן: אני מצדדת בהצעתו של שר גורי, לבחור בוועדת טשנה או להחליט שכל הועדה מבררת את הענין, לאחר שנקבל את העובדות, אבל בתנאי שבישיבה הבאה לא יהיה דיון לגופו של הענין, כי אם הצבעה, אם לבחור בוועדת טשנה, או לקבוע שכל הועדה דנה בענין.

היו"ר ש. פרסיץ: ההצעה המרחיקה לכת היא של הגב' נאור, להחליט היום/הועדה אשר מספלת בעניינים

אלה.

ההצעה לא נתקבלה

ע.ע.

ועדת החינוך
12.7.50

א. רוזאל-נאור: אבי מוכנה לקבל את דרישתו של מר גורי שהחומר יוגש בטרם שיוחלט על הגוף המטפל בעניין, בתנאי שהשמות לא יכתבו בגוף החומר, אלא יצויין כי השמות רטוטטים, סמוריים. וימסרו לאחר שתיבחר הועדה.

ההצעה לא נתקבלה

נתקבלה הצעת הגב' כהן, לאחר שחברי הועדה יקבלו את החומר, יגשו מיד בישיבה הבאה לבחירת הועדה אשר תעסוק בחקירתו.

א. ציזלינג: אבי מבקש למסור לשר החינוך את דברי בישיבה זו, ואני מבקש שזו תהיה החלטת הועדה.

סטכריות הועדה ותכנית עבודתנו לעתיד:

י. גורי: אבי מציע שהיו"ר תפתח היום את הדיון ובישיבה הבאה יערך הויכוח.

היו"ר ש. פרסיץ: הטאלה היא חמורה מאוד ובמסך רבע שעה לא נוכל לבררה. אם תחפצו לדחות את הויכוח לישיבות אחרות, אין כל ערך שאפתח בו היום, כיון שהדברים בטכחים. חוץ מזה, לא יהיה הוגן מצדי אם אגיד את כל הדברים האלה ומנהל אגף החינוך לא היה נוכח,

א. ציזלינג: אבי רוצה לדעת אם הסיעות לא תתנגדנה להעברת החוק אשר צריך לבוא היום בפני הכנסת.

ע.ע.

ועדת החינוך
12.7.50

א. רוזיאל-נאור: איני יודעת מה תגיד סיעתי על כך,
אולם אני חושבת כי זה יגרום לפתח
בלתי רצוי, להגיש חוקים בצורה כזאת. אני מוכרחה להתייעץ עם
סיעתי בענין זה.

היו"ר ט. פרסיץ: אני חפצה להתייעץ עם סיעתי.
